

Betalningsbalans och utlandsställning

Kapitalinflöde till Finland i början av år 2014, bytesbalansen visade fortfarande ett underskott

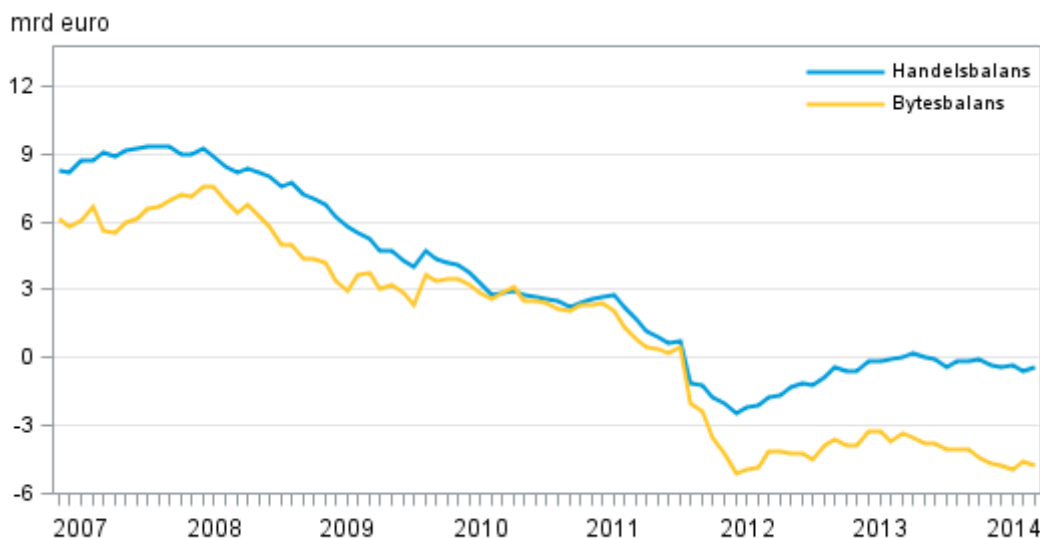
I början av året präglades den finansiella balansen av nettokapitalimport, dvs. utländska investeringar i Finland var fler än finländska investeringar i utlandet. Bytesbalansen visade alltså ett underskott under början av året (januari–maj).

Statistikföringen av betalningsbalansen och utlandsställningen följer den nya betalningsbalansmanualen (BPM6). De nya tidsserierna har beräknats retroaktivt fr.o.m. år 2006. De viktigaste ändringarna i tidsserien beskrivs i översikten.

Bytesbalans

Under årets första kvartal visade bytesbalansen ett underskott på 2,0 miljarder euro. Underskottet har därmed ökat från året innan, då det uppgick till 1,4 miljarder euro. Underskottet ökade inom nästan alla delposter i bytesbalansen: inom handels- och tjänstebalansen samt inom kontot sekundära inkomster. I maj visade bytesbalansen ett underskott på 0,2 miljarder euro, medan handelsbalansen enligt betalningsbalansen visade ett överskott på 0,4 miljarder euro. Bytesbalansens glidande summa för 12 månader visade ett underskott på 4,7 miljarder euro.

Finlands bytesbalans och handelsbalans, 12 månaders glidande summa

Finansiell balans och utlandsställning

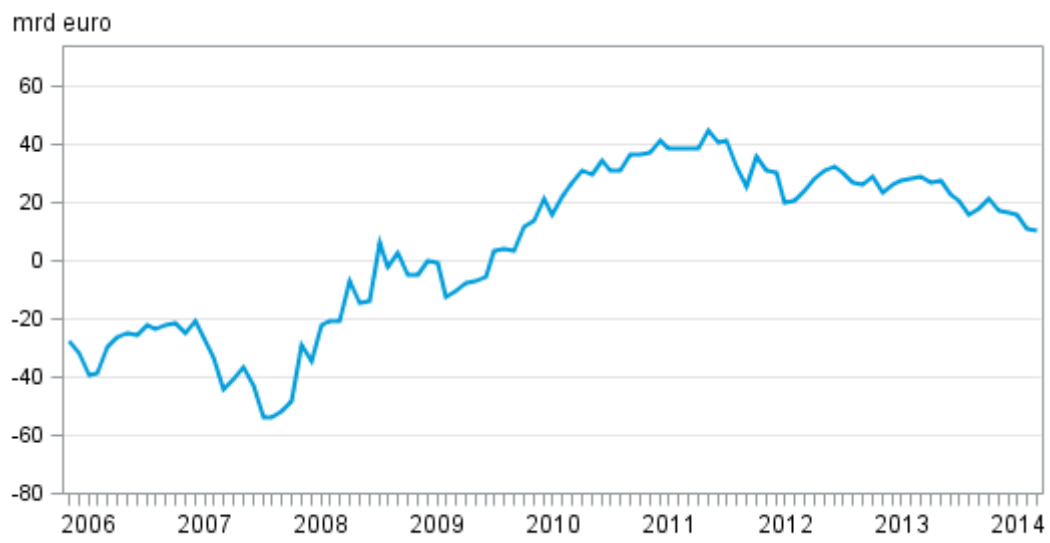
Nettokapitalinflödet till Finland var 15,4 miljarder euro under början av år 2014 (januari–maj). Av kapitalinflödet förklaras den största delen av företagsarrangemang i form av direktinvesteringar. När det gäller direktinvesteringar har skulderna till utlandet ökat med 11,3 miljarder euro samtidigt som fordringarna på utlandet har ökat med 0,2 miljarder euro. En del av kapitalinflödet förklaras av kapitalinflödet till Finland i form av portföljinvesteringar. Kapitalinflödet till Finland i form av portföljsskulder uppgick till 12,2 miljarder euro, medan det investerades 8,2 miljarder euro i fordringar på utlandet. I finländska monetära finansinstituts emitterade masskuldebrevslån investerades 6,5 miljarder euro och i statens 5,6 miljarder euro. Värdeförändringarna av värdepapper har medfört en ökning av 5,9 miljarder euro i värdepappersfordringar och 3,8 miljarder euro i skulder under den aktuella perioden.

I maj 2014 var nettokapitalinflödet till Finland 1,1 miljarder euro. När det gäller direktinvesteringar ökade fordringarna på utlandet med 0,5 miljarder euro medan Finlands skulder till utlandet minskade med 0,3 miljarder euro. Kapitalinflödet till Finland i form av portföljsskulder uppgick till 2,9 miljarder euro och lika mycket investerades från Finland i utlandet. Övriga investeringar, dvs. lån, inlåning och handelskrediter, resulterade i ett inflöde på 2,4 miljarder euro.

Den utländska nettoställningen har minskat med 10,6 miljarder euro under början av år 2014 (januari–maj). I slutet av maj 2014 uppgick nettoställningen till 10,4 miljarder euro, medan den i början av januari 2014 ännu var 21,0 miljarder euro. Minskningen av nettoställningen är en följd av att finländarnas fordringar på utlandet ökade långsammare än skulderna till utlandet. Fordringarna ökade med 29,6 miljarder euro samtidigt som skulderna ökade med 40,2 miljarder euro. Fordringarna ökade främst till följd av ökningen av portföljinvesteringar, och skulderna till följd av både ökningen av portföljinvesteringar och direktinvesteringar. I slutet av maj 2014 uppgick finländarnas fordringar på utlandet till 680,1 miljarder euro och skulder till utlandet till 669,6 miljarder euro.

Uppgifterna om betalningsbalansen för år 2013 revideras nästa gång 15.9.2014. Uppgifterna för juni 2014 publiceras 15.8.2014.

Finlands nettoställning mot utlandet

Innehåll

1. Ändringar i statistikföringen av betalningsbalansen till följd av nya internationella statistikstandarder.....	5
1.1. Bytesbalans.....	5
1.2 Finansiell balans och utlandsställning.....	7

Tabeller

Tabell 1 Sammafattning av uppgifter om flöden enligt riktning principen och principen fordran/skuld i augusti 2013.....	9
---	---

Tabellbilagor

Tabellbilaga 1. Finlands betalningsbalans, månadsvärden 2014, miljoner euro.....	10
Tabellbilaga 2. Finlands bytesbalans, månadsvärden 2014, miljoner euro.....	10
Tabellbilaga 3. Utländska tillgångar och skulder efter investeringstyp, månadsvärden 2014, miljoner euro.....	11
Tabellbilaga 4. Finlands betalningsbalans 2014, miljoner euro.....	11

Figurer

Figur 1 Finlands bytesbalans.....	5
Figur 2 Finland's nettoställning mot utlandet.....	7
Figur 3 Finländska direktinvesteringar i utlandet enligt riktning principen och principen fordran/skuld, flöden av direktinvesteringar i augusti 2013.....	8
Figur 4 Utländska direktinvesteringar i Finland enligt riktning principen och principen fordran/skuld, flöden av direktinvesteringar i augusti 2013.....	8

Figurer

Figurbilaga 1. Finlands bytesbalans och handelsbalans.....	12
--	----

1. Ändringar i statistikföringen av betalningsbalansen till följd av nya internationella statistikstandarder

Statistikföringen av betalningsbalansen och utlandsställningen i Finland följer den nya betalningsbalansmanualen (BPM6) fr.o.m. 11.7.2014.

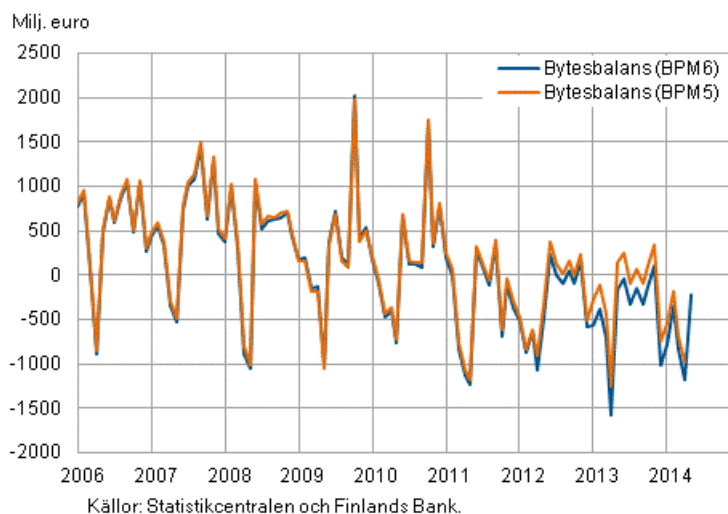
Syftet med statistikföringen enligt den nya betalningsbalansmanualen är att bättre kunna beskriva den nuvarande ekonomiska miljön. Centrala förändringar till följd av revideringen av betalningsbalansen är t.ex. att bokföringssättet följer ägandepincipen och att man nu bättre ska kunna beskriva globala värdekedjor. I och med globaliseringen och lindrigare bestämmelser om finansmarknaden har internationella kapitalrörelser ökat i betydelse. Också företagens ägar- och finansieringsstrukturer har blivit mer komplicerade. Dessa förändringar återspeglar sig i alla poster i den finansiella balansen och revideringen av statistiken är ett sätt att för sin del möta denna utmaning.

I denna översikt presenteras de viktigaste förändringarna i betalningsbalansen efter underposter enligt den nya betalningsbalansmanualen.

1.1. Bytesbalans

Förändringarna i bytesbalansens över-/underskott till följd av nya statistikstandarder var inte särskilt stora. Ändringarna i bokföringen märks mer på underposternas nivå. Figuren 1 intill visar netto i bytesbalansen både enligt den gamla och den nya statistikstandarderna.

Figur 1 Finlands bytesbalans

1.1.1 Varor och tjänster

1.1.1.1 Varuförmedling

Enligt den nya betalningsbalansmanualen bokförs varuförmedling till varuhandeln, medan den enligt den gamla manualen klassificerades till tjänster. Marginalen i varuförmedlingen beräknas som skillnaden mellan försäljning och köp inom varuförmedlingen. I Finland har varuförmedlingen indelats i äkta varuförmedling och fabrikslös produktion¹⁾. Den första av dem bokförs i varuförmedling och den andra under tjänster i underposten under tillverknings-tjänster för fysiska insatsvaror som ägs av andra.

- Varuförmedling är när en enhet skaffar varor från utlandet och säljer dem vidare som sådana till utlandet utan att varorna är på plats i Finland

1) Begreppet fabrikslös produktion följer definitionen in FN:s handbok The Impact of Globalization on National Accounts (2011).

- Fabrikslös produktion avser verksamhet där företaget inte har någon egentlig tillverkning i Finland, medan produktdesign, forskning, produktutveckling, administration och marknadsföring sker i Finland. Företaget låter tillverka den egentliga produkten utomlands och får ett betydande mervärde för produkten bl.a. genom produktdesignen samt forsknings- och utvecklingsarbetet.

1.1.1.2 Tillverknings tjänster

Tillverknings tjänster hör till tjänster och inte till varuhandel, vilket det gjorde enligt den tidigare manualen. När det gäller tillverknings tjänster ingår bara marginalen i dess process, dvs. tillverknings tjänstens värde, i exporten av tjänster. Bokföringarna görs på basis av ekonomisk äganderätt.

Beräkningen av tidsserierna baserar sig i fortsättningen på uppgifter från storföretag, Tullens utrikeshandelsstatistik och Statistikcentralens statistik över utrikeshandel med tjänster. När det gäller de preliminära månadsuppgifterna i betalningsbalansen används bara Tullens uppgifter om utrikeshandeln som källa.

- Tillverknings tjänster innebär att varor skickas till ett annat land för vidareförädling eller bearbetning och att de återsänds till det sändande landet utan att de byter ägare i processen.

1.1.1.3 Tjänsternas underposter

Tjänsternas underposter har ändrats något: tillverknings tjänster för fysiska insatsvaror som ägs av andra samt underhålls- och reparationstjänster är egna underposter. I posten telekommunikation, data- och informationstjänster har man slagit samman benämningar som tidigare fanns i två underposter. Post- och kurirtjänster ingår i transporttjänsterna.

1.1.1.4 Indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster (FISIM)

Ett nytt krav på rapportering av statistik över betalningsbalansen och utlandsställningen är att indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster ska ingå i tjänsterna. De indirekt mätta finansiella förmedlingstjänsternas motpost bokförs under posten primära inkomster. Med indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster avses räntenetto som uppstår när en finansförmedlare debiterar för sina indirekta finansiella tjänster. I sådana fall debiterar finansförmedlaren en högre ränta av finansieringstagaren än vad denna själv betalar till finansiären.

1.1.1.5 Fartygsleveranser

Uppgifter om fartygsleveranser bokförs i betalningsbalansen i uppgiften om allmänna handelsvaror. Till fartygsleveranser räknas bl.a. varor och bränslen som införskaffats i hamnar och terminaler.

1.1.2 Primära inkomster och sekundära inkomster

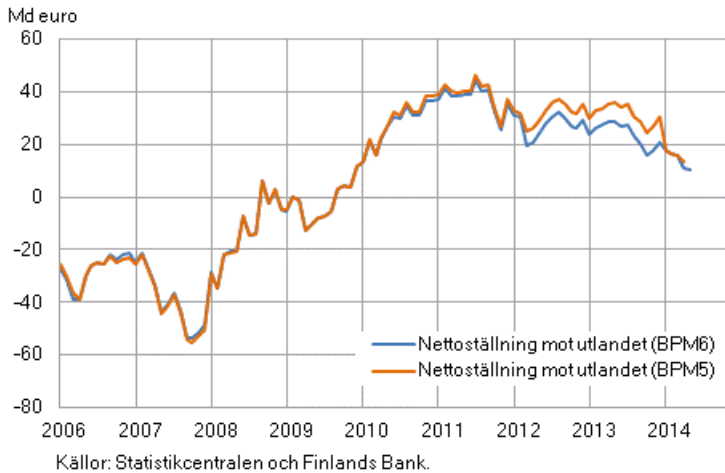
Primära inkomster och sekundära inkomster ersätter faktorinkomster och löpande transfereringar enligt den gamla betalningsbalansmanualen. När det gäller båda konton har klassificeringen preciserats: primära inkomster omfattar en ny underpost "övriga primära inkomster".

Kontot primära inkomster omfattar en ny post v placeringsfondernas återinvesterade vinstmedel. Avkastning på placeringsfondernas tillväxtandelar betalas inte ut som dividender till andelsägare, utan återinvesteras och denna post antecknas i bytesbalansen i placeringsfondernas återinvesterade vinstmedel. I nationalräkenskaperna har denna post bokförts tidigare och även på denna punkt närmar sig betalningsbalansstatistiken bokföringssättet i nationalräkenskaperna. Till kontot primära inkomster räknas dessutom skatter och subventioner, vilka tidigare hörde till transfereringar.

1.2 Finansiell balans och utlandsställning

När det gäller den finansiella balansen och utlandsställningen ökar tillgångarna och skulderna till bruttobelopp till följd av de nya bokföringssätten. Däremot hade de nya bokföringssätten en mindre inverkan på utländsk nettoställning. Figuren nedan visar utländsk nettoställning enligt både den gamla och den nya statistikstandarderna.

Figur 2 Finland's nettoställning mot utlandet

1.2.1 Direktinvesteringar

När det gäller den finansiella balansen förekommer de största förändringarna i direktinvesteringarna (definitionen av direktinvesteringar: http://www.stat.fi/til/mata/kas_sv.html). I samband med revideringen av statistiken anges direktinvesteringar i statistiken över betalningsbalansen och utlandsställningen till bruttobelopp enligt principen fordran/skuld. Dessutom publiceras direktinvesteringar som ett eget statistikområde, Utländska direktinvesteringar, där dessa investeringar visas i nettotermer (dvs. de följer den s.k. reviderade riktningssprincipen). På grund av avvikande sätt att presentera uppgifterna skiljer sig siffrorna i statistiken från varandra, men de stämmer ändå överens med varandra.

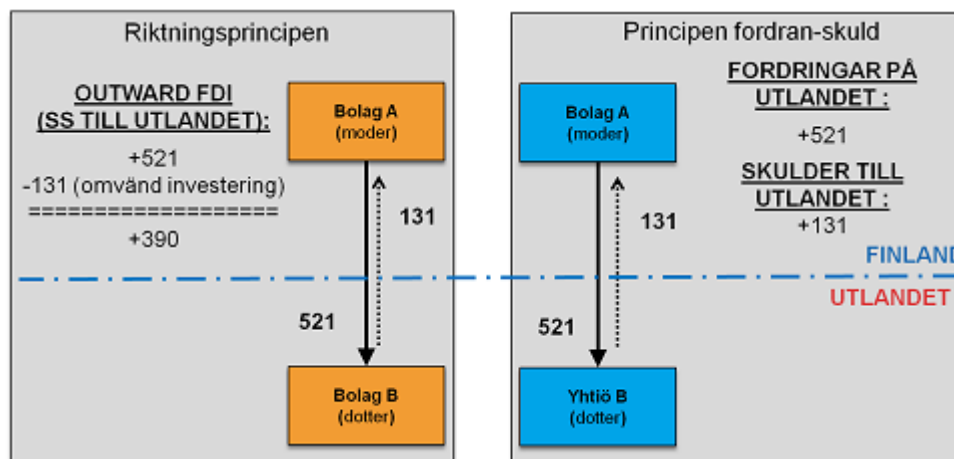
På siffrorna gällande direktinvesteringar, som presenteras i den finansiella balansen i betalningsbalansstatistiken, har revideringen av statistiken en ökande inverkan. Detta beror på att direktinvesteringar presenteras till bruttobelopp enligt principen fordran/skuld i stället för de tidigare siffrorna i nettotermer som följde riktningssprincipen. I siffrorna enligt principen fordran/skuld beaktas inte s.k. omvända investeringar. På motsvarande sätt när det gäller siffror enligt riktningssprincipen beaktas omvända investeringar och systerföretagsposter visas mera omfattande än tidigare som nettotermer, vilket har en minskande inverkan på siffrorna.

Fr.o.m. statistikåret 2013 publiceras siffrorna för direktinvesteringar till bruttobelopp i betalningsbalansstatistiken och siffrorna är tillgängliga också för tidigare år. Revideringen av statistiken leder till ett avbrott i statistikföringen av direktinvesteringar enligt riktningssprincipen. Fr.o.m. statistikåret 2013 statistikförs systerföretagsposterna enligt den reviderade riktningssprincipen i årsstatistiken Utländska direktinvesteringar. Det första offentliggörandet av statistiken sker 31.10.2014. När det gäller åren före statistikåret 2013 har Finlands Bank uppskattat kapitalstockarna enligt den reviderade riktningssprincipen samt systerföretagsposterna för åren 2009–2012 för Internationella valutafonden IMF:s enkät CDIS (Coordinated Direct Investment Survey). När det gäller år 2008 har uppgifterna om kapitalstockarna och systerföretagsposter enligt den reviderade riktningssprincipen presenterats i Finlands Banks BoF Online-publication i vilken också revideringen av statistiken över direktinvesteringar har behandlats på en exaktare nivå

(http://www.suomenpankki.fi/fi/julkaisut/selvitykset_ja_raportit/bof_online/Documents/BoF_Online_04_2011.pdf) Tillämpningen av riktningssprincipen rekommenderas vid granskningen av direktinvesteringar efter land och näringsgren

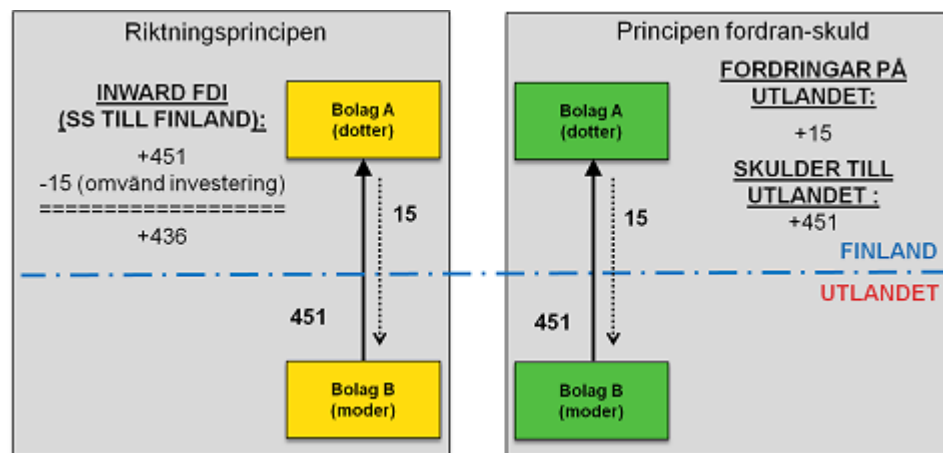
Exemplet nedan visar skillnaderna mellan riktningprincipen och principen fordran/skuld vid statistikföring av direktinvesteringar. Figur 3 visar finländska direktinvesteringar i utlandet både enligt riktningprincipen och principen fordran/skuld med hjälp av uppgifter om flöden i augusti 2013. När det gäller finländska direktinvesteringar i utlandet är koncernens moderbolag i Finland

Figur 3 Finländska direktinvesteringar i utlandet enligt riktningprincipen och principen fordran/skuld, flöden av direktinvesteringar i augusti 2013

Figur 4 visar utländska direktinvesteringar i Finland både enligt riktningprincipen och fordran-skuld principen. När det gäller utländska direktinvesteringar i Finland är koncernens moderbolag utomlands.

Figur 4 Utländska direktinvesteringar i Finland enligt riktningprincipen och principen fordran/skuld, flöden av direktinvesteringar i augusti 2013

I tabell 1 presenteras en sammanfattning av siffrorna för augusti 2013. Enligt riktningprincipen var utländska direktinvesteringar i Finland fler än finländska direktinvesteringar i utlandet. Enligt principen fordran/skuld ökade Finlands nettoskuld till utlandet. Både siffrorna enligt riktningprincipen och principen fordran/skuld stämmer överens med varandra när de visas i nettotermer, men presenterar samma fenomen ur olika synvinklar.

Tabell 1 Sammafattning av uppgifter om flöden enligt riktningssprincipen och principen fordran/skuld i augusti 2013

Riktningssprincipen		Principen fordran/skuld	
OUTWARD	390	FORDRINGAR	536(521+15)
INWARD	436	SKULDER	582(=131+451)
Netto	-46	Netto	-46

1.2.2 Portföljinvesteringar

Eftersom placeringsverksamheten blivit allt mer internationell har både finländska placerares investeringar i utlandet och utländska investeringar i Finland ökat. Dessutom medför utvecklingen av de finansiella instrumenten ytterligare utmaningar för statistikproduktionen. I samband med denna revidering uppstod dock inga nya bokföringspraxis för portföljinvesteringar. Statistikföringen av portföljinvesteringar i betalningsbalansstatistiken reviderades i början av år 2009 och denna revidering möjliggjorde flera indelningar av portföljinvesteringar.

1.2.3 Finansiella derivat

I och med revideringen av statistiken har man när det gäller bokföring av flöden av finansiella derivat gått över från nettobokföring till bokföring till bruttobelopp, vilket medfört att man särskiljer fordringar och skulder i flöden av finansiella derivat. I praktiken bokförs alla avgifter från utlandet som gäller finansiella derivat till att minska de finansiella tillgångarna. Avgifterna som betalats till utländska parter med anknytning till derivatkontrakt minskar de finansiella skulderna. Avgifter som betalats till och erhållits av samma part ska inte heller visas i nettotermer. Bokföringssättet till bruttobelopp ökar de totala flödena förknippade med finansiella tillgångar och skulder. Ändringen av bokföringssättet har ingen inverkan på nettoposten för den finansiella balansen.

1.2.4 Övriga investeringar

Det egna kapitalet består till största del av det kapital som ägarna investerat i företaget. I samband med revideringen av statistiken indelas det egna kapitalet i noterat, onoterat och övrigt eget kapital. Övrigt eget kapital består av eget kapital som inte är i form av värdepapper och omfattar ägarandelar i filialer och i andra enheter som inte är egna juridiska personer. Ägarandelar i internationella organisationer hör också till posten övrigt eget kapital. Övrigt eget kapital är ett nytt tillägg i övriga investeringar i den finansiella balansen. I övriga investeringar har man inte tidigare bokfört poster som hänför sig till eget kapital.

I och med revideringen av statistiken presenteras motposten, som hänför sig till särskilda dragningsrätter (Special Drawing Rights, SDRs) som beviljats av Internationella valutafonden IMF, som en egen post på skuldsidan för övriga investeringar i den finansiella balansen.

Tabellbilagor

Tabellbilaga 1. Finlands betalningsbalans, månadsvärden 2014, miljoner euro

	År/månad					
	2013/12	2014/01	2014/02	2014/03	2014/04	2014/05
1. Bytesbalans	-939	-786	-339	-835	-1 178	-225
1.1 Varor	-440	-396	-12	-58	-201	443
1.2 Tjänster	-130	-141	-141	-150	-178	-200
1.3 Primära inkomster	-240	122	187	-255	-593	-263
1.4 Sekundära inkomster	-129	-372	-372	-372	-206	-206
2. Kapitalbalans	123	12	12	12	17	17
3. Finansiell balans	5 206	-8 055	2 183	-3 975	-4 484	-1 069
3.1 Direktinvesteringar	1 160	-133	-3 026	-3 752	-5 025	824
3.2 Portföljinvesteringar	8 942	-6 471	-2 354	-585	5 426	-45
3.3 Övriga investeringar	-4 883	-1 362	7 664	230	-4 682	-2 438
3.4 Finansiella derivat	-312	-49	-44	44	-75	630
3.5 Valutareserv	299	-40	-58	89	-128	-40
4. Restpost	6 094	-7 281	2 510	-3 152	-3 323	-860

1) Statistiken blir slutlig inom drygt två år efter statistikårets utgång.

2) Värdena i tabellen visar nettoflöden under perioden.

3) Finansiell balans = tillgångar - skulder

Tabellbilaga 2. Finlands bytesbalans, månadsvärden 2014, miljoner euro

		År/månad					
		2013/12	2014/01	2014/02	2014/03	2014/04	2014/05
Kontotransaktion							
Inkomster	1. Bytesbalans	7 541	7 261	7 141	7 450	8 147	8 463
	1.1 Varor	4 368	4 347	4 305	4 547	4 632	5 078
	1.2 Tjänster	1 865	1 619	1 606	1 612	1 955	1 844
	1.3 Primära inkomster	1 214	1 206	1 140	1 202	1 465	1 445
	1.4 Sekundära inkomster	93	89	89	89	95	95
Utgifter	1. Bytesbalans	8 480	8 047	7 480	8 285	9 325	8 688
	1.1 Varor	4 808	4 743	4 318	4 605	4 833	4 635
	1.2 Tjänster	1 996	1 760	1 748	1 762	2 132	2 043
	1.3 Primära inkomster	1 454	1 083	954	1 457	2 059	1 709
	1.4 Sekundära inkomster	223	461	461	461	301	301

1) Statistiken blir slutlig inom drygt två år efter statistikårets utgång.

Tabellbilaga 3. Utländska tillgångar och skulder efter investeringstyp, månadsvärden 2014, miljoner euro

		År/månad					
		2013/12	2014/01	2014/02	2014/03	2014/04	2014/05
Kontotransaktion							
Tillgångar	Totalt	-7 499	-465	-4 587	-1 748	-4 038	-601
	1. Direktinvesteringar	220	1 020	-685	-276	-359	503
	1.1 Eget kapital	-568	935	802	335	-1 012	361
	1.2 Övrigt kapital	789	85	-1 486	-611	653	141
	2. Portföljinvesteringar	7 159	-1 705	1 915	-1 006	6 091	2 898
	2.1 Aktier	623	214	853	-840	2 375	1 420
	2.2 Masskuldebrev	6 792	-2 546	581	-40	2 887	1 547
	2.3 Penningmarknadsinstrument	-255	626	482	-126	830	-68
	3. Övriga investeringar	-11 349	4 260	-2 372	6 303	-4 553	2 252
	4. Finansiella derivat	-3 828	-3 999	-3 387	-6 858	-5 089	-6 213
	5. Valutareserv	299	-40	-58	89	-128	-40
Skulder	Totalt	-12 705	7 590	-6 770	2 226	446	468
	1. Direktinvesteringar	-940	1 153	2 341	3 476	4 667	-321
	1.1 Eget kapital	590	467	417	418	4 456	169
	1.2 Övrigt kapital	-1 529	685	1 924	3 058	210	-491
	2. Portföljinvesteringar	-1 783	4 766	4 269	-422	665	2 943
	2.1 Aktier	596	2 003	435	-170	306	983
	2.2 Masskuldebrev	-1 872	1 491	4 876	2 310	118	789
	2.3 Penningmarknadsinstrument	-506	1 272	-1 043	-2 561	240	1 171
	3. Övriga investeringar	-6 466	5 621	-10 037	6 073	129	4 690
	4. Finansiella derivat	-3 517	-3 949	-3 344	-6 902	-5 015	-6 843
	5. Valutareserv

1) Statistiken blir slutlig inom drygt två år efter statistikårets utgång.

Tabellbilaga 4. Finlands betalningsbalans 2014, miljoner euro

	År 2013	12 mån. glidande summa	2014/04	2014/05
1. Bytesbalans	-4 398	-4 728	-1 178	-225
1.1 Varor	-78	-400	-201	443
1.2 Tjänster	-1 561	-1 532	-178	-200
1.3 Primära inkomster	-272	-136	-593	-263
1.4 Sekundära inkomster	-2 487	-2 661	-206	-206
2. Kapitalbalans	537	498	17	17
3. Finansiell balans	20	-8 299	-4 484	-1 069
3.1 Direktinvesteringar	3 852	-8 492	-5 025	824
3.2 Portföljinvesteringar	-3 484	744	5 426	-45
3.3 Övriga investeringar	785	33	-4 682	-2 438
3.4 Finansiella derivat	-1 902	-1 207	-75	630
3.5 Valutareserv	768	622	-128	-40
4. Restpost	4 738	-3 569	-3 323	-860

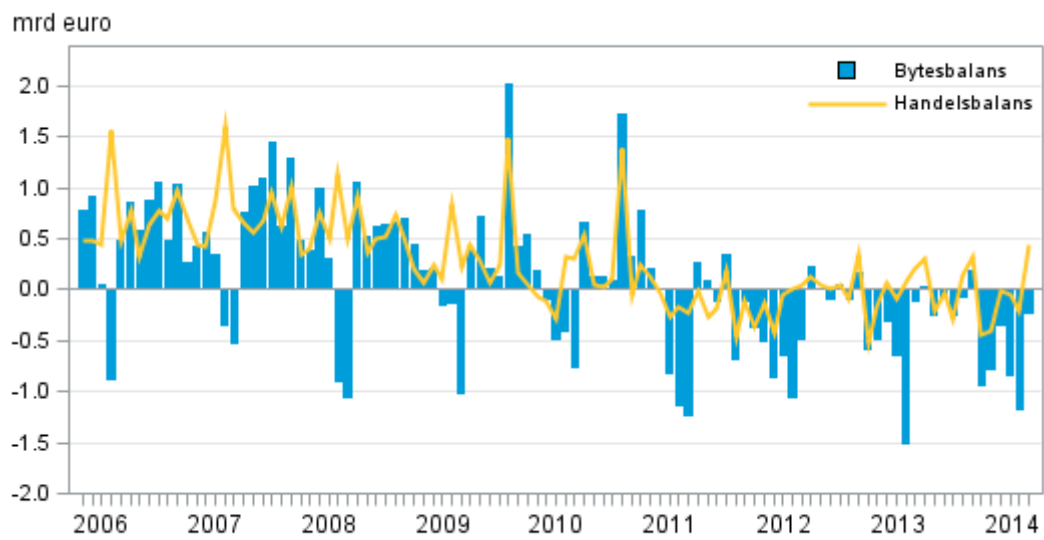
1) Statistiken blir slutlig inom drygt två år efter statistikårets utgång

2) Värdena i tabellen visar nettoflöden under perioden

3) Finansiell balans = tillgångar - skulder

Figurer

Figurbilaga 1. Finlands bytesbalans och handelsbalans

Förfrågningar

Mira Malhotra 029 551 3411

Pauliina Turunen 029 551 2958

Ansvarig statistikdirektör:

Leena Storgårds

www.stat.fi

Källa: Betalningsbalans och utlandsställning, Statistikcentralen